

ΑΡΤΟΥΡΟ ΠΕΡΕΘ-ΡΕΒΕΡΤΕ

Εύα

μυθιστόρημα

*Μετάφραση από τα ισπανικά
Τιτίνα Σπερελάκη*

«Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου».

Στον Χόρχε Φερνάντες-Ντίας,
μαχαιροποιό στο Μπουένος Άιρες,
Για την αδελφοσύνη. Για την τιμή.

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη λογοτεχνία

Σύγχρονη ξένη λογοτεχνία – 473

Αρτούρο Πέρεθ-Ρεβέρτε, *Εύα*

Τίτλος πρωτοτύπου: *Eva*

Μετάφραση: Τιτίνα Σπερελάκη

Υπεύθυνος έκδοσης: Κώστας Γιαννόπουλος

Διορθώσεις: Ελένη Μαρτζούκου

Σελιδοποίηση: Αλέξιος Μάστορης

Φιλμ-Μοντάζ: Κέντρο Γρήγορης Εκτύπωσης

Copyright© Arturo Pérez-Reverte, 2017

Copyright© για την ελληνική γλώσσα, Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ

(Εκδόσεις Πατάκη), 2018

Πρώτη έκδοση στην ισπανική γλώσσα από τις εκδόσεις Alfaguara/Penguin

Random House Grupo Editorial, S.A.U., Βαρκελώνη 2017

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη.

Αθήνα, Οκτώβριος 2019

KET Γ221 ΚΕΠ 729/19

ISBN 978-960-16-8445-1

Όταν μπαίνεις στην καρδιά μιας γυναίκας,
εκτίθεται σε ένα επικίνδυνο ταξίδι.
Χανς Χέλμουτ Κριστ, Ρίχαρντ Σόργκε

«Έχετε μαζί σας κανένα άλλο όπλο;»
«Τα χέρια μου. Αλλά γι' αυτά τίποτα δεν μπορούν
να πουν οι υπάλληλοι του τελωνείου».
Γ. Σόμερσετ Μομ, Ασέντεν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Norddeutscher Lloyd Bremen	[13]
2. Το χρυσάφι της Δημοκρατίας	[40]
3. Τσάι με βουτήματα	[76]
4. Η λευκή πόλη	[109]
5. Μάτια σαν φλιτζάνια με καφέ	[139]
6. Το καμπαρέ της Χαμρούς	[169]
7. Οι δύο καπετάνιοι	[198]
8. Το εκεί δεν είναι ποτέ εδώ	[223]
9. Επιχειρησιακές ανάγκες	[251]
10. Die letzte Karte	[282]
11. Ήταν καινούριο καπέλο	[302]
12. Οφθαλμόν αντί οφθαλμού	[324]
13. Μεταξύ σκύλου και λύκου	[350]
14. Κοίτα με στα μάτια	[377]
15. Ο καθένας κάνει ό,τι μπορεί	[397]
16. Το τελευταίο χαρτί του θανάτου	[415]
17. Επίλογος	[436]

Norddeutscher Lloyd Bremen

ΔΕ ΘΕΛΩ ΝΑ ΜΕ ΣΚΟΤΩΣΟΥΝ ΑΠΟΨΕ, σκέφτηκε ο Λορένθο Φαλκό.

Όχι μ' αυτό τον τρόπο.

Να όμως που λίγο ακόμα και θα γινόταν. Τα βήματα ξοπίσω του ηχούσαν όλο και πιο κοντινά, όλο και πιο γρήγορα. Αναμφίβολα βιάζονταν να τον φτάσουν. Είχε ακούσει πίσω του την κραυγή του συνδέσμου καθώς έπεφτε μέσα στο σκοτάδι από το μιραδόρ της Σάντα Λουζία και τον γδούπο του σώματος καθώς χτυπούσε στο έδαφος δεκαπέντε με είκοσι μέτρα πιο χαμηλά, σ' ένα σκοτεινό σοκάκι της συνοικίας Αλφάμα. Και τώρα έρχονταν στο κατόπι του για να ολοκληρώσουν το έργο τους. Να αποτελειώσουν τη δουλειά.

Η κατηφορία της πλαγιάς τον βοήθησε να περπατάει πιο γρήγορα, αλλά διευκόλυνε και τα βήματα των διωκτών του. Ήταν δύο άντρες, είχε αντιληφθεί εκεί πάνω καθώς ο σύνδεσμος –μόλις που είχε διακρίνει το πρόσωπό του, ίσα ίσα ένα μουστάκι κάτω από το γείσο ενός καπέλου, στο μισοσκόταδο ενός μακρινού λαμπτήρα– του έδινε τον φάκελο, όπως ήταν κανονισμένο, μια στιγμή προτού πάρει είδηση την παρουσία των αγνώστων και ξεστομίσει ένα επιφώνημα συναγερμού. Είχαν χωρίσει βιαστικά, με τον σύνδεσμο να απομα-

Παρόλο που έχει τεκμηριωθεί με πραγματικά γεγονότα, το *Εύα* είναι μυθιστόρημα με φανταστική πλοκή και χαρακτήρες. Ο συγγραφέας αλλοίωσε κάποιες δευτερεύουσες ιστορικές λεπτομέρειες για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της ιστορίας.

κρύνεται παράλληλα με το κιγκλίδωμα του μιραδόρ –γι’ αυτό τον είχαν τσακώσει πρώτο– και τον Φαλκό να κατηφορίζει τον δρόμο, με τα αμυδρά φώτα της Λισαβόνας να απλώνονται πιο πέρα, στα πόδια της υπερυψωμένης συνοικίας, και τη φαρδιά, μαύρη κορδέλα του Τάγου να γίνεται ένα με τη νύχτα στο βάθος, κάτω από έναν αφέγγαρο ουρανό, διάστικτο από αστέρια.

Υπήρχε μια διέξοδος στα αριστερά, ανάμεσα στις σκιές. Θυμόταν το μέρος επειδή το είχε μελετήσει το πρωί, στο φως της ημέρας, ενόψει του βραδινού ραντεβού. Ήταν μια παλιά, πρακτική επαγγελματική αρχή – προτού ριφοκινδυνέψει σε κάποιο μέρος, ν’ αποφασίζει από πού θα το εγκατέλειπε αν παρουσιαζόταν η ανάγκη να φύγει βιαστικά. Ο Φαλκό θυμόταν το όνομα που ήταν γραμμένο σ’ ένα πλακάκι: Καλσαντίνια ντα Φιγκέιρα. Ένα σοκάκι στενό, πολύ κατηφορικό, όπου έμπαινες από μια πέτρινη σκάλα, χωρισμένη με σιδερένιο κιγκλίδωμα σε δύο τμήματα. Έτσι, στρίβοντας απότομα αριστερά, κατέβηκε βιαστικά από κει, ακολουθώντας με το ένα του χέρι το κιγκλίδωμα για να μη σκοντάψει στο σκοτάδι. Στο τέλος υπήρχε μια καμάρα, όπου το σοκάκι έκανε στροφή σε ορθή γωνία προς τα δεξιά. Μια καμάρα στενή, από όπου δε χωρούσε να περάσει παρά ένας άνθρωπος τη φορά.

Τα βήματα τον ακολουθούσαν, όλο και πιο κοντά. Ηχούσαν πια στα πρώτα σκαλοπάτια της σκάλας. Δε θα πεθάνω απόψε, επανέλαβε μέσα του ο Φαλκό. Έχω πιο ελκυστικά σχέδια – γυναίκες, πούρα, εστιατόρια. Τέτοια πράγματα. Άρα λοιπόν, εδώ που τα λέμε, καλύτερα να πεθάνουν άλλοι. Έβγαλε το καπέλο, έχωσε τα δάχτυλα ανάμεσα στην εσωτερική ταινία και την τσόχα και έβγαλε το ξυράφι Gillette που είχε κρυμμένο εκεί, μέσα στο χάρτινο περιτύλιγμά του. Καθώς κάλυπτε το τελευταίο κομμάτι της απόστασης μέχρι την καμάρα, έσκισε το περιτύλιγμα και, παίρνοντας το μαντίλι

από το πάνω τσεπάκι του σακακιού του, προστάτεψε μ’ αυτό τα δάχτυλά του για να κρατήσει τη λεπίδα ανάμεσα στον αντίχειρα και τον δείκτη. Έφτασε έτσι στην καμάρα, έστριψε δεξιά και αμέσως έμεινε εκεί ακίνητος, κολλημένος στον τοίχο, ακούγοντας τον ολόενα και πιο κοντινό ήχο των βημάτων, ανάμεσα στον θόρυβο του επιταχυμένου σφυγμού που σφυροκοπούσε τ’ αυτιά του.

Όταν η πρώτη μορφή εμφανίστηκε στην καμάρα, ο Φαλκό του έκλεισε στα γρήγορα τον δρόμο και με μια γοργή κίνηση του έκοψε τον λαιμό από δεξιά προς τα αριστερά. Στο βυθισμένο στο σκοτάδι πρόσωπο εμφανίστηκε μια σύντομη ανοιχτόχρωμη αναλαμπή –τα δόντια ενός στόματος ανοιχτού από το σάστισμα–, και αμέσως ένα επιφώνημα έκπληξης που κόπηκε στη μέση για να μετατραπεί σε επιθανάτιο γουργουρητό, σαν ο αέρας από τα πνευμόνια του τραυματισμένου να διέφευγε από την ανοιγμένη τραχεία του μέσα σ’ ένα υγρό και ρευστό πέπλο. Σωριάστηκε επιτόπου, σαν εξουθενωμένο σώμα που έχασε ξαφνικά κάθε συνοχή. Μια μορφή πεσμένη εγκάρσια κατάχαμα, κάτω από την καμάρα. Και η σκιά που ερχόταν από πίσω ξαφνικά σταμάτησε, μένοντας σε απόσταση.

«Άντε, καριόλη!» κόμπασε ο Φαλκό. «Έλα λίγο πιο κοντά... Εμπρός».

Τρία δευτερόλεπτα ακινησίας. Ίσως πέντε. Ο Φαλκό και ο άλλος ασάλευτοι στο σοκάκι, και η μορφή στο χώμα που συνέχιζε να βγάζει το υγρό, βραχνό βογκητό της. Στο τέλος ο δεύτερος διώκτης οπισθοχώρησε αργά μέσα στο σκοτάδι, επιφυλακτικός, γυρνώντας πίσω.

«Έλα τώρα» είπε ο Φαλκό. «Μη μ’ αφήνεις έτσι, με την όρεξη».

Ήχησαν τα βήματα, πιο βιαστικά τώρα, να απομακρύνονται ανεβαίνοντας το σοκάκι και τη σκάλα μέχρι που έπαψαν

να ακούγονται. Ο Φαλκό ανάπνευσε βαθιά, ακίνητος ακόμα, επιτρέποντας στο σφυροκόπημα του σφυγμού στα τύμπανά του να επιστρέφει στο κανονικό. Μετά, όταν σταμάτησε το ελαφρύ τρέμουλο που έκανε τα δάχτυλά του να συσπώνται, πέταξε το ξυράφι και το μαντίλι, αφού καθάρισε μ' αυτό το ιξώδες, χλιαρό ακόμα υγρό που του λέκριαζε το χέρι.

Έσκυψε για να ψαχουλέψει το πεσμένο σώμα, που είχε μείνει επιτέλους σιωπηλό – ένα μαχαίρι σε μια θήκη στερεωμένη στη ζώνη, τσιγάρα, σπίρτα, ψιλιά. Στην εσωτερική τσέπη του σακακιού υπήρχε ένα πορτοφόλι και ο Φαλκό το πήρε. Μετά ανασηκώθηκε, κοιτάζοντας ολόγυρα. Το σοκάκι ήταν έρημο και σχεδόν όλα τα κοντινά σπίτια σκοτεινά. Σε μερικά διακρίνονταν φωτισμένες χαραμάδες και από κάποιο μακρινό σημείο έφτανε μουσική από ραδιόφωνο και μια γυναικεία φωνή που τραγουδούσε ένα φάντου. Ένας σκύλος γάβγισε κάπου μακριά. Στον μαύρο ουρανό τα αστέρια ήταν ακόμα τόσο πολλά, που η Λισαβόνα έμοιαζε σκεπασμένη από ένα σμήνος ακίνητων πυγολαμπίδων.

Σκέφτηκε προς στιγμήν να ψάξει για το σώμα του συνδέσμου στη βάση του στηθαίου απ' όπου είχε πέσει, ή τον είχαν ρίξει, αμέσως όμως απέρριψε την ιδέα. Η περιέργεια, προειδοποιούσε το παλιό ρητό, σκότωσε τη γάτα. Είτε ήταν ακόμα ζωντανός ο σύνδεσμος είτε όχι ύστερα από εκείνα τα δεκαπέντε με είκοσι μέτρα από το μιραδόρ μέχρι το έδαφος – το πιθανότερο ήταν να είναι νεκρός–, δεν ήταν πια δουλειά του Φαλκό. Το μόνο που ήξερε γι' αυτόν ήταν πως ήταν Πορτογάλος, πως δούλευε για την πλευρά των εθνικών από πεποίθηση ή για τα λεφτά, και πως του είχε παραδώσει πληροφορίες που έπρεπε να μεταδώσει στο φρανκικό Γενικό Επιτελείο στη Σαλαμάνκα. Καλύτερα λοιπόν να μην περιέπλεκε περισσότερο τη ζωή του. Κάποιος, ένας τυχαίος περαστικός, ένας γείτονας, ένας νυχτερινός φύλακας, θα μπορούσε να κά-

νει την εμφάνισή του· ή μπορεί ο δεύτερος διώκτης να το ξανασκεφτόταν και να αποφάσιζε να γυρίσει πίσω και να πάρει εκδίκηση για τον σύντροφό του. Γι' αυτά τα πράγματα δεν μπορούσες ποτέ να είσαι σίγουρος. Το επάγγελμα του Λορένθο Φαλκό ήταν γεμάτο απρόοπτα· ένα σκάκι κινδύνων και πιθανοτήτων. Από την άλλη, τον φάκελο, αντικείμενο της νυχτερινής συνάντησης, τον είχε ήδη στην τσέπη του. Τίποτα περισσότερο δεν τον ενδιέφερε σχετικά με τον άλλο, τον ανώνυμο στρατιώτη, χωρίς καν πρόσωπο –εκείνο το μουστάκι που είχε διακρίνει κάτω από το καπέλο–, ενός βρόμικου πολέμου που διεξαγόταν τόσο στα πεδία των μαχών της Ισπανίας όσο και στις αντίστοιχες οπισθοφυλακές, όπως και σε ξένα μέρη σκοτεινά και άθλια όπως εκείνο. Βρόμικα επεισόδια, χαρακτηριστικά ενός βρόμικου επαγγέλματος. Κατάσκοποι τόσο απρόσωποι όσο ο σφαγμένος κάτω από την καμάρα δημοκρατικός πράκτορας ή ο τύπος που, συνετά, την είχε κοπανήσει για να μην έχει την ίδια τύχη με τον σύντροφό του. Πιόνια αναλώσιμα σε μια σκακιέρα όπου έπαιζαν άλλοι.

Κατηφόρισε μέχρι τη Ρούα Σάου Πέντρο, γυρίζοντας τότε τότε για να ελέγξει μήπως τον ακολουθούσε κανείς. Ένας πόνος σφυροκοπούσε τον δεξιό του κρόταφο, αναμφίβολα εξαιτίας της έντασης, και ενστικτωδώς πασπάτευε την τσέπη του σακακιού όπου φύλαγε το σωληνάριο με τις καφιασπιδίνες. Αυτό ήταν το αδύνατο σημείο του, οι ημικρανίες που κάποιες φορές τον αφήναν ζαλισμένο, ανήμπορο να κουνηθεί, να κοντανασαίνει από το στόμα σαν ψάρι έξω από το νερό. Χρειαζόταν μια γουλιά από κάποιο υγρό για να καταπιεί ένα χάπι, μόνο που αυτό έπρεπε να περιμένει. Το βασικό ήταν να απομακρυνθεί από εκεί. Και γρήγορα.

Έψαξε μεγάλους δρόμους για να αποφύγει μια πιθανή ενέδρα. Τελικά άφησε πίσω του την Αλφάμα και, σταματώντας κάτω από το θολό φως ενός λαμπτήρα στη Ρούα ντους

Μπακαλιοείρους, ανάμεσα στην πάχνη που ανέβαζε η υγρασία από το κοντινό ποτάμι, έβγαλε τον φάκελο από την τσέπη και τον έσκισε για να δει τι περιείχε. Παραξενεύτηκε βλέποντας πως ήταν το διαφημιστικό φυλλάδιο, διπλωμένο στα δύο, μιας ναυτιλιακής εταιρείας, της Norddeutscher Lloyd Bremen. Μονάχα αυτό. Ένα χαρτί σε μέγεθος σελίδας τυπωμένο μόνο από τη μία πλευρά. Απεικόνιζε ένα υπερωκεάνιο, και από κάτω υπήρχε ένας κατάλογος πλοίων και δρομολογίων προς την Αμερική και την Ανατολική Μεσόγειο. Ξανάβαλε το φυλλάδιο στον φάκελο, τον γύρισε στην τσέπη του και εξέτασε το πορτοφόλι του πεθαμένου. Είχε μέσα μερικά χρήματα σε πορτογαλικά εσκούδος, που κράτησε χωρίς επιφυλάξεις, ένα πάσο για τα τραμ της Λισαβόνας, τη φωτογραφία μιας νεαρής γυναίκας και δύο ταυτότητες με το πρόσωπο του ίδιου ατόμου –μελαχρινός, αδύνατος, σγουρά και αραιά μαλλιά–, αλλά με διαφορετικά ονόματα. Η μία από τις ταυτότητες, αναμφίβολα ψεύτικη, ήταν πορτογαλική, με το όνομα Ζουάου Νούνις, εμπορικός υπάλληλος. Η άλλη ήταν ισπανική, με επικεφαλίδα της Στρατιωτικής Υπηρεσίας Πληροφοριών και σφραγίδα της Δημοκρατίας, στο όνομα Χουάν Ορτίθ Ιδάλγκο. Αυτή την τελευταία την έβαλε στην τσέπη του. Μετά πέταξε τα υπόλοιπα μαζί με το πορτοφόλι σ' έναν κάδο σκουπιδιών και απομακρύνθηκε περπατώντας βιαστικά, αν και όχι τόσο βιαστικά ώστε να τραβάει την προσοχή.

Σπρώχνοντας την πόρτα του Martinho da Arcada –ενός μικρού καφέ-εστιατορίου με απλούς άσπρους τοίχους, στις στοές της Πράσα ντου Κομέρσιου–, ο Φαλκό αντιλήφθηκε πως η δεξιά μανσέτα του πουκαμίσου του ήταν λεκιασμένη με αίμα. Μπήκε και, καθώς χαιρετούσε τον σερβιτόρο, είδε πως η Μπρίτα Μόουρα καθόταν με την πλάτη γυρισμένη, στο βάθος, στο τελευταίο τραπέζι δίπλα στο παράθυρο. Πέρασε απευθείας στο μπάνιο, έβαλε τον σύρτη στην πόρτα, άνοιξε

τη βρύση και με μια γουλιά νερό στις χούφτες του κατάπιε δύο καφιασπρίνες. Μετά έβγαλε το σακάκι και το χρυσό μανικέτο που στερέωνε την κολλαρισμένη μανσέτα στο μανίκι του πουκαμίσου και την έπλυσε μέχρι που το αίμα σχεδόν εξαφανίστηκε. Τη στέγνωσε με την πετσέτα του νιπτήρα και την ξαναφόρεσε. Στον αριστερό του καρπό, το Patek Philippe έδειχνε αργοπορία έντεκα λεπτών. Ήταν λογική, και η γυναίκα που περίμενε δε θα ήταν πολύ θυμωμένη. Ή για πολλή ώρα.

Πασπάτεψε την τσέπη του σακακιού για να βεβαιωθεί πως ο φάκελος ήταν ακόμα εκεί. Μετά μελέτησε τον εαυτό του προσεκτικά στον καθρέφτη, ψάχνοντας κάποιο ίχνος της πρόσφατης συμπλοκής, είδε όμως μόνο την εικόνα ενός ελκυστικού άντρα τριάντα εφτά χρονών, ντυμένου με σκούρο, άψογα ραμμένο κοστούμι και μαύρα μαλλιά χτενισμένα προς τα πίσω, αστραφτερά από την μπριγιαντίνη. Πέρασε από πάνω τους το χέρι του για να τα ισιώσει λίγο περισσότερο και μετά ξανάδεσε τον κόμπο της γραβάτας. Μ' αυτή την τελευταία χειρονομία, το πρόσωπό του, που είχε σκληρύνει από χρόνια έντασης και κινδύνου, φάνηκε να χαλαρώνει, πήρε μια έκφραση ειρωνική και ευχάριστη: την έκφραση ενός ευπαρουσίαστου άντρα που φτάνει καθυστερημένος σ' ένα ραντεβού και οχυρώνεται πίσω από ένα χαμόγελο, σίγουρος πως θα καταφέρει να τον συγχωρήσουν.

* * *

«Για όνομα του Θεού» διαμαρτυρήθηκε η γυναίκα. «Είμαι εδώ μισή ώρα μόνη μου σαν χαζή και σε περιμένω».

«Με συγχωρείς» απάντησε ο Φαλκό. «Με καθυστέρησε μια επείγουσα δουλειά».

«Ωραία ώρα για δουλειές. Και επιπλέον μου δίνεις ραντεβού σ' αυτό το μαγαζί...»

Έριξε ένα βλέμμα ολόγυρα ο Φαλκό, χαμογελώντας ήρεμα.

«Τι έχει το μαγαζί;»

«Είναι ένα απλό μαγέρικο... Μπορούσαμε να είχαμε πάει σ' ένα καλύτερο μαγαζί, με μουσική».

«Μ' αρέσει αυτό. Οι σερβιτόροι είναι συμπαθητικοί».

«Τι βλακεία».

Η Μπρίτα Μόουρα δεν ήταν συνηθισμένη να αργούν οι άντρες μαζί της. Ήταν μελαχρινή, με μεγάλο και αισθησιακό στόμα, πλούσια ανατομία, που γέμιζε κάθε βράδυ την πλατεία του θεάτρου Edén –η μουσική επιθεώρηση λεγόταν *Ελεύθερη και ωραία*–, ψεύτικες βλεφαρίδες και χείλη βαμμένα σε πολύ έντονο κόκκινο, αλλά Κρόφορντ. Γέμιζε τα ημίμακρα, χτενισμένα προς τα πίσω μαλλιά της με φιξατέρ, όπως και ο ίδιος ο Φαλκό, αφήνοντας το μέτωπο ελεύθερο, σε μια ελαφρά αγορίστικη πινελιά. Το πρόσωπό της εμφανιζόταν συχνά σε διαφημιστικές αφίσες και εξώφυλλα πορτογαλικών εικονογραφημένων περιοδικών. Η Μπρίτα, που είχε γεννηθεί πριν από είκοσι επτά χρόνια σ' ένα χωριουδάκι του Αλεντέζου, ήταν από εκείνα τα θηλυκά που έκαναν τους νέους να χάνουν την καρδιά τους και τους γέρους το πορτοφόλι τους. Ήταν σκληρός ο δρόμος μέχρι να γίνει η διάσημη ηθοποιός και βεντέτα που ήταν τώρα, και τους λίγους τυχερούς που κατάφερναν να πλησιάσουν αρκετά δε δίσταζε να τους βάζει να πληρώνουν γι' αυτό. Ο Φαλκό ωστόσο ήταν μια από τις αδυναμίες της. Είχαν γνωριστεί πέντε εβδομάδες νωρίτερα σ' ένα από τα τραπέζια ρουλέτας του καζίνο του Εστορίλ και βλέπονταν πότε πότε.

«Τι σου κάνει όρεξη;» Με μεγάλη φυσικότητα, ο Φαλκό συμβουλευόταν τον κατάλογο.

Αυτή ζάρωνε τη μύτη της, καπριτσόζα. Μουτρωμένη ακόμα.

«Μου κόπηκε η όρεξη για φαΐ».

«Εγώ θα πάρω μπακαλιάρo στα κάρβουνα... Θα πιεις κρασί;»

«Είσαι αναίσθητος και παλιάνθρωπος».

«Όχι. Απλώς πεινάω».

Ο σερβιτόρος, περιποιητικός, περίμενε.

«Ψάρι και για σένα;»

Δεν ήταν αλήθεια. Δεν αισθανόταν καμιά πείνα, όμως εκείνη η πεζή κοινωνική τελετουργία τον βοήθουσε να ηρεμήσει το μυαλό του. Να κρυφτεί πίσω από την κοινοτοπία μιας ασήμαντης συζήτησης με μια όμορφη γυναίκα. Οργάνωνε μ' αυτό τον τρόπο τις ιδέες και τις προθέσεις του. Τις πιο πρόσφατες αναμνήσεις.

«Μόνο μια ελαφριά σούπα» είπε η Μπρίτα. «Έχω αρχίσει να παραπαχαίνω».

«Ανοησίες, καλή μου. Είσαι τέλεια».

«Νομίζεις;»

«Ναι. Υπέροχη».

Είχε μαλακώσει το ύφος της. Πασπάτεψε τους γοφούς της.

«Πάντως αυτοί από το περιοδικό *Ilustração* λένε πως παίρνω βάρος».

Ο Φαλκό χαμογέλασε με περπατημένη αταραξία. Είχε βγάλει την ταμπακιέρα από ταρταρούγα και της πρόσφερε ένα Players.

«Αυτοί από το περιοδικό *Ilustração* είναι ηλίθιοι».

Η γυναίκα έσκυβε προς το μέρος του πάνω από το τραπέζι, πλησιάζοντας το τσιγάρο της στη φλόγα του ασημένιου Parker Beacon.

«Είναι βρεγμένη η μανσέτα του πουκαμίσου σου» παρατήρησε.

«Α, ναι». Ο Φαλκό άναψε το δικό του τσιγάρο. «Πετάχτηκε νερό από τη βρύση καθώς έπλενα τα χέρια μου».

«Τι βλακεία».

«Ναι».

Κάπνισαν μέχρι να έρθει το φαγητό. Ο πόνος στο κεφάλι του Φαλκό είχε εξαφανιστεί. Η Μπρίτα μιλούσε για τη δουλειά της, για την εισπρακτική επιτυχία, για το συμβόλαιο της νέας επιθεώρησης που θα ξεκινούσε να παίζεται σε δύο μήνες. Για μια κινηματογραφική δουλειά που της είχαν προτείνει. Ο Φαλκό παρακολουθούσε τη συζήτηση με ύφος ευγενικό και γεμάτο ενδιαφέρον, κοιτάζοντας συνεχώς τη γυναίκα κατάματα, με φαινομενική προσοχή· διατυπώνοντας, τις κατάλληλες στιγμές, σαν να είχε να ακολουθήσει ένα σενάριο –και στο κάτω κάτω αυτό ήταν–, τα απαιτούμενα σχόλια ή τις ενδεδειγμένες ερωτήσεις. Ένα από τα πιο διεστραμμένα θέληγητρά σου, του είχε πει μια φορά ο Ναύαρχος, είναι ότι ξέρεις ν' ακούς λες κι αυτό που σου λένε είναι αποφασιστικής σημασίας για τη ζωή και το μέλλον σου. Το σημαντικότερο του κόσμου. Κι όταν τελικά το θύμα αντιλαμβάνεται το τέχνασμα, είναι πολύ αργά, επειδή του έχεις κλέψει κιόλας το πορτοφόλι ή του έχεις καρφώσει το μαχαίρι στον βουβώνα. Ή, αν είναι γυναίκα, έχεις χωθεί στο κρεβάτι της.

«Πού θα πάμε μετά;» ενδιαφέρθηκε να μάθει η Μπρίτα.

«Δεν το έχω σκεφτεί».

Αλήθεια ήταν. Το μυαλό του ήταν απασχολημένο με τον φάκελο που είχε στην τσέπη του, με τον σύνδεσμο και τον πράκτορα των δημοκρατικών που είχαν πεθάνει, με τον άλλο που το είχε σκάσει και αυτή την ώρα πρέπει να είχε ενημερώσει πια τους δικούς του για το συμβάν. Με το πώς θα αντιδρούσε η πορτογαλική αστυνομία. Με το φυλλάδιο της Norddeutscher Lloyd Bremen και τη λίστα των πλοίων που περιλάμβανε, και με την ακριβή πληροφορία που έπρεπε να μεταδώσει, όταν θα την είχε αποκρυπτογραφήσει, στο αρχηγείο της SNIO – της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών και Επι-

χειρήσεων. Καταρχήν δε βιαζόταν, αφού είχε προγραμματίσει να επικοινωνήσει με τη Σαλαμάνκα το πρωί· αλλά ούτε καν η ομορφιά της γυναίκας που είχε μπροστά του δεν κατάφερε να διώξει την ανησυχία του. Κάτι μέσα σ' εκείνο τον φάκελο, σε όσα είχαν γίνει μισή ώρα νωρίτερα στην Αλφάμα, δεν ήταν αυτό που φαινόταν. Υπήρχαν πράγματα που δεν κολλούσαν και δεν μπορούσε να ησυχάσει μέχρι να τα συνδέσει.

«Θέλεις λίγο κρασί ακόμα;»

Πλησίαζε το μπουκάλι στο ποτήρι της γυναίκας. Το χαμόγελο της έδειξε πως είχαν διαλυθεί τα τελευταία σύννεφα. Ο πάγος είχε λιώσει. Όλα εντάξει.

«Ευχαριστώ, αγάπη».

Άλλωστε με την Μπρίτα Μόουρα είχε ήδη πλαγιάσει ο Φαλκό κάμποσες φορές. Τέσσερις, για την ακρίβεια – μία στο ξενοδοχείο Palacio του Εστορίλ και τρεις στη Λισαβόνα, στο πολυτελές διαμέρισμά της στην Τραβέσα ντου Σαλίτρι. Δεν περίμενε επομένως πολλές καινοτομίες από αυτή την πλευρά, εκτός από τη ζεστή και πρόσκαιρη επιστροφή σ' εκείνο το υπέροχο κορμί, κατά τα άλλα πληκτικό και ελάχιστα ευρηματικό· αν και από την άλλη με χυμούς εύκολους, ευγνώμονες και άφθονους. Το ζήτημα όλο κι όλο, εν ολίγοις, ήταν να περάσει δυο τρεις ευχάριστες ώρες προτού επιστρέψει στο ξενοδοχείο –δεν του άρεσε να βάζει σε κίνδυνο το τομάρι του μένοντας να κοιμηθεί σε ξένα σπίτια–, με τα χέρια στις τσέπες και τον γιακά του σακακιού σηκωμένο, τα ξημερώματα, αποφεύγοντας το νερό που εκτόξευαν οι μάνικες των δημοτικών οδοκαθαριστών. Αυτό ήταν το δυσάρεστο κομμάτι. Το πρόγραμμα δεν ήταν σε τελευταία ανάλυση και για να πετάς τη σκούφια σου.

«Μπορούμε να πάμε να χορέψουμε» πρότεινε η γυναίκα. «Στο Μπάρριου Άλτου. Άνοιξε ένα καινούριο μαγαζί κοντά

στο Tavares, πολύ ωραίο... Μια αμερικάνικη ορχήστρα τζαζ, με μαύρους μουσικούς».

«Είναι μια πιθανότητα».

Η Μπρίτα έσκυψε πάλι προς το μέρος του. Ακουμπούσε τον αγκώνα της στο τραπέζι, κρατώντας ψηλά το λεκιασμένο με κραγιόν τσιγάρο ανάμεσα στα δυο της δάχτυλα. Εκλεπτυσμένη και χυδαία ταυτόχρονα, με τα στρογγυλά στήθη της να αγγίζουν το τραπεζομάντιλο.

«Μάντεψε τι φοράω από κάτω». Χαμογελούσε, όλο υποσχέσεις.

Ο Φαλκό μελέτησε το ντραπέ φόρεμα του Balenciaga –βιολετί κρεπ– με ερωτηματικά ευγενικό βλέμμα. Την τελευταία φορά που ήταν μαζί είχαν αστερευτεί για τα γυναικεία εσώρουχα: άρα η απάντηση, συμπέρανε, ήταν εύκολη.

«Μαύρο μετάξι;»

«Τίποτα». Η γυναίκα χαμήλωσε λίγο τη φωνή της. «Δε φοράω τίποτα».

«Κάνε μου λιανά αυτό το τίποτα» χαμογέλασε ο Φαλκό.

«Ε, τίποτα, βλάκα. Απολύτως».

«Απολύτως;»

«Έτσι ακριβώς. Δε φόρεσα ούτε κομπινεζόν ούτε κιλότα».

«Α».

* * *

Το διαπίστωσε –το περί τίποτα απολύτως– μία ώρα αργότερα, καθώς χόρευε στο καινούριο τζαζ κλαμπ χαϊδεύοντας τους γοφούς της Μπρίτα Μόουρα. Τίποτα δεν υπήρχε ανάμεσα στο ύφασμα του φορέματος και το δέρμα, και η κίνηση του σώματός της, αισθησιακή και ταιριαστή με τις συνθήκες, ερέθισε τον Φαλκό αρκετά ώστε να τον αποσπάσει από τις επαγγελματικές ανησυχίες που απασχολούσαν το μυαλό του. Μπορεί τελικά, κατέληξε, να μην ήταν κακή ιδέα να περάσει

λίγο από το διαμέρισμά της και να βάλει τα πράγματα στη θέση τους, στα γρήγορα, με μια ευχάριστη ανταλλαγή μικροβίων. Και πάμε παρακάτω. Ως άλλοθι δεν ήταν άσχημο. Στο κάτω κάτω η νύχτα ήταν μεγάλη, ο φάκελος ήταν πάντα στην τσέπη του, και στη Σαλαμάνκα, όπου αυτή την ώρα θα κοιμόνταν –η σταυροφορία εθνικής σωτηρίας επέβαλλε χρηστά ήθη στους νέους Ισπανούς–, δεν περίμεναν νέα του παρά την επομένη το πρωί. Επιπλέον αυτό θα ενίσχυε την κάλυψή του αν η πορτογαλική αστυνομία σκάλιζε την ιστορία της Αλφάμα.

«Μου αρέσει πολύ αυτό το μέρος» έλεγε και ξανάλεγε η Μπρίτα.

Το μαγαζί λεγόταν Ο Bandido και ήταν της μόδας στη Λισαβόνα: Σύγχρονη τζαζ και ρυθμοί. Σερβιτόροι, με κουβάδες γεμάτους πάγο και σαμπάνια, ποτήρια με ουίσκι και κοκτέιλ με απίθανα ονόματα πηγαινοέρχονταν ανάμεσα στα τραπέζια, φιλότιμοι. Μια ορχήστρα μαύρων Αμερικανών, ή που τους παρίσταναν, έβαζε τα δυνατά της πάνω σ' ένα βάθρο, κι ένα ιδρωμένο πλήθος, με πολλά βραδινά σινιέ ρούχα ανάμεσά του, χόρευε στην πίστα και φαινόταν να διασκεδάζει: όλοι αγνοώντας καταρχήν το γεγονός ότι μερικές εκατοντάδες χιλιόμετρα πιο πέρα, από την άλλη πλευρά των συνόρων, ένας αποτρόπαιος πόλεμος γέμιζε τους δρόμους με πρόσφυγες, τις φυλακές με δυστυχημένους και τα χαρακώματα, τα χαντάκια και τους τοίχους των νεκροταφείων με πτώματα. Με ένα σαρκαστικό χαμόγελο ο Φαλκό θυμήθηκε στιγμιαία το τελευταίο πρωτοχρονιάτικο ρεβεγιόν πριν από τον πόλεμο –το είχε περάσει στο γκριλ του Palace της Μαδρίτης, χορεύοντας με μια φίλη–, και αναρωτήθηκε πόσοι από όσους εκείνη τη νύχτα πέταξαν σερπαντίνες και έκαναν προπόσεις ακούγοντας τις κωδωνοκρουσίες του 1936 ήταν τώρα πεθάνοντες ή θα πέθαιναν σύντομα.

«Τι σπάσιμο» είπε η Μπρίτα. «Μην κοιτάξεις. Είναι εκεί ο ηλίθιος ο Μανουέλ Λουουρίνιου».

Κοίταξε ο Φαλκό, με την άκρη του ματιού του. Ένας τύπος ευπαρουσίαστος, μαυρισμένος, ντυμένος με σμόκιν, καθόταν σ' ένα τραπέζι με μια ομάδα ανθρώπων. Γελούσαν και έπιναν.

«Ο ομορφάντρας εκεί πέρα;»

«Αυτός... Τον γνωρίζεις;»

«Κάτι μου θυμίζει».

«Παίζει πόλο. Εμφανίζεται καμιά φορά στις εφημερίδες».

«Α, ναι» θυμήθηκε. «Τι τρέχει μ' αυτόν;»

«Έχει γίνει κακός μελάς. Είχαμε μια σύντομη περιπέτειούλα, αλλά την πήρε πολύ στα σοβαρά και δε μ' αφήνει ήσυχη... Άσε που είναι και παντρεμένος».

«Κι εγώ είμαι παντρεμένος» αστειεύτηκε ο Φαλκό.

Κάρφωσε τα νύχια της στο μπράτσο του.

«Ψευταράκο... Ποια θα δενόταν μ' έναν άσωτο σαν κι εσένα».

Πήγαν να καθίσουν. Εκείνος ο Λουουρίνιου τους είχε δει και έριχνε βλέμματα γεμάτα ένταση στην Μπρίτα. Ο Φαλκό έπιασε τη φιάλη της Bollinger που βρισκόταν μέσα στον κουβά με τον πάγο και τη βρήκε σχεδόν άδεια.

«Να ζητήσω κι άλλη;»

«Δεν αξίζει τον κόπο». Η Μπρίτα είχε ανοίξει την τσάντα της και πουδράριζε τη μύτη της. «Η θέα αυτού του ξιπασμένου μού έκοψε την όρεξη για όλα».

«Για όλα;»

Έκλεισε την πουδριέρα και του έριξε ένα γυναικείο βλέμμα ηθικής ανωτερότητας.

«Δε μου λες, χαζός είσαι;»

Ο Φαλκό συμβουλευτήκε το ρολόι του. Μετά θυμήθηκε την αίσθηση του δέρματος της γυναίκας κάτω από το μετάξι του υφάσματος.

«Φεύγουμε;»

«Καλύτερα, προτού αυτός ο ηλίθιος μας χαλάσει τη βραδιά».

Ο Φαλκό φώναξε έναν σερβιτόρο και πλήρωσε τον λογαριασμό, προσθέτοντας ένα γενναιόδωρο φιλοδώρημα. Η γυναίκα σηκώθηκε. Εκείνη τη στιγμή ο Μανουέλ Λουουρίνιου σηκώθηκε με τη σειρά του –ήταν τύπος ψηλός και δυνατός– και προχώρησε προς το μέρος τους. Η Μπρίτα πέρασε από μπροστά του χωρίς να του ρίξει ούτε ένα βλέμμα. Ο Φαλκό, αντίθετα, του έριξε. Ετοιμαζόταν να του κλείσει το μάτι, σε στιλ σήμερα εγώ, αύριο εσύ, σύντροφε, αλλά συγκρατήθηκε επειδή δεν του άρεσε το ύφος του τύπου. Κοίταζε αυτόν, κακόβουλος, σαν να τον θεωρούσε υπεύθυνο για την ταπεινώση.

«Ει» είπε.

Η ανάσα του μύριζε καλής ποιότητας εγγλέζικο ούισκι και κακές συνέπειες. Σταμάτησε μια στιγμή ο Φαλκό. Ο τύπος ήταν σχεδόν μια παλάμη πιο ψηλός του.

«Ορίστε, φίλε».

«Δεν είμαι φίλος σας» πέταξε μέσα από τα δόντια του ο άλλος. «Και θα σας σπάσω τα μούτρα».

Αναστέναξε ο Φαλκό, καρτερικά. Σχεδόν συμφιλιωτικά.

«Με τρομάζετε» είπε.

Μετά συνέχισε τον δρόμο του πίσω από τη γυναίκα, που απομακρυνόταν. Πήραν το παλτό της και το καπέλο του από την γκαρνταρόμπα –ο Φαλκό δε φορούσε πανωφόρι– και βγήκαν στον δρόμο. Υπήρχαν δύο ταξί και τρεις άμαξες με άλογα στη στάση, απέναντι από το καμπαρέ. Ο Φαλκό ετοιμαζόταν να ζητήσει από τον θυρωρό να φέρει μια άμαξα, όταν άκουσε πίσω του βήματα. Και γυρίζοντας, στο φως του λαμπτήρα της εισόδου, είδε εκεί τον Λουουρίνιου.

«Φεύγεις χωρίς να με χαιρετήσεις, Μπρίτα».

Κακό χαρτί, σκέφτηκε ο Φαλκό. Περιπλεκόταν η βραδιά.

«Δεν έχω καμιά όρεξη να σε χαιρετήσω» απάντησε εκείνη.

«Αυτό είναι αγενές εκ μέρους σου».

«Άσε με ήσυχη».

Είχε πιαστεί πιο δυνατά από το μπράτσο του Φαλκό. Το δεξί. Συνετά, αυτός την πέρασε στην αριστερή πλευρά.

«Σου τηλεφώνησα πολλές φορές» επέμεινε ο Λουουρίνιου.

«Πολύς κόσμος μού τηλεφωνεί».

Ήρθε η άμαξα που είχε ειδοποιήσει ο θυρωρός. Ο Λουουρίνιου μπήκε μπροστά τους, κόβοντάς τους τον δρόμο.

«Τσούλα» είπε σχεδόν σαν να έφτυνε.

Στράβωσε τα μούτρα του ο Φαλκό. Αυτό ξεπερνούσε τα όρια. Ή θα τα ξεπερνούσε από στιγμή σε στιγμή.

«Μας συγχωρείς» είπε κάνοντας μια κίνηση να συνοδεύσει την Μπρίτα προς την άμαξα.

«Με είπε τσούλα» διαμαρτυρόταν η γυναίκα, σοκαρισμένη. «Δε θα πεις τίποτα;»

«Ανέβα στην άμαξα... Άντε».

Ο Λουουρίνιου όμως ξαναμπήκε απειλητικά στη μέση. Κρατούσε τα χέρια του μακριά από το σώμα του σαν παλαιστής που ετοιμαζόταν για τον αγώνα.

«Θα σε σκοτώσω» είπε στον Φαλκό.

Ανάπνευσε βαθιά αυτός, αφήνοντας το μπράτσο της γυναίκας. Είχε καρφώσει τα μάτια του στο πρόσωπο του άλλου, που βρισκόταν πολύ κοντά, λίγο πιο πάνω από το δικό του.

«Εσύ δεν έχεις σκοτώσει κανέναν στη ζωή σου» είπε πολύ αργά.

Μπορεί να ήταν ο τόνος, ή το ύφος. Το βλέμμα του Φαλκό. Τα μάτια και η έκφραση του Λουουρίνιου τα μαρτύρησαν όλα ξαφνικά. Τη διαδοχή των συναισθημάτων. Το πρώτο ήταν η έκπληξη μετά η συνειδητοποίηση και η καχυποψία. Τότε έκανε ένα βήμα πίσω. Κάτι εκεί πέρα δεν ήταν αυτό που είχε προβλέψει, και ο εγκέφαλός του, μπερδεμένος από το αλκοόλ,

προσπαθούσε να διαπιστώσει περί τίνος επρόκειτο. Κράτησε όμως μόλις δύο δευτερόλεπτα, επειδή ο Φαλκό δεν του άφησε περισσότερο χρόνο. Έκανε προς τα εμπρός το βήμα που ο άλλος είχε κάνει προς τα πίσω και σήκωσε τα χέρια χαμογελώντας, σαν να ετοιμαζόταν για ένα φιλικό αγκάλιασμα που θα τα τακτοποιούσε όλα. Και με την ίδια κίνηση, με το χαμόγελο ακόμα στο στόμα –ο καθένας χαλάρωνε τις άμυνές του βλέποντας να του χαμογελούν–, του έριξε μια γονατιά στους όρχεις που έκανε τον Λουουρίνιου να διπλωθεί από κατάπληξη πρώτα, και από πόνο μετά. Ακόμα κι έτσι ο Φαλκό ήξερε πως αυτού του είδους τα χτυπήματα αργούσαν τρία τέσσερα δευτερόλεπτα να επιδράσουν πλήρως: έτσι συντόμεισε τη διαδικασία προσθέτοντας μια αγκωνιά στο πρόσωπο. Έπεσε ο άλλος στα γόνατα, με το ένα χέρι μπροστά στα μάτια του και το άλλο ανάμεσα στους βουβώνες, βγάζοντας ξαφνικά αέρα σαν να είχε πιεστεί ένα φουσερό μέσα στα πνευμόνια του.

Ο Φαλκό είχε γυρίσει προς τον θυρωρό, απλώνοντάς του ένα χαρτονόμισμα διπλωμένο στα δύο.

«Θα προσέξατε πως ο κύριος αισθάνεται άσχημα» είπε πολύ ήρεμα. «Γι' αυτό σκόνταψε κι έπεσε... Το είδατε, έτσι;»

Ο θυρωρός έχωσε το χαρτονόμισμα στο σακάκι με τα σιρίτια. Σοκαρισμένος προτού πάρει το χαρτονόμισμα, χαμογελούσε τώρα πλατιά.

«Ασφαλώς, κύριε».

Χαμογέλασε και ο Φαλκό, συνένοχα. Το χαμόγελο του ανθρώπου που διαθέτει ακλόνητη εμπιστοσύνη στη σκληρότητα, στην ηλιθιότητα και την απληστία των ανθρώπινων πλασμάτων.

«Υπερβολικό ουίσκι, χωρίς αμφιβολία».

«Σίγουρα».

* * *